

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı:

746

Tarih:

14.03.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de iş cinayetlerinin ve taşeronlaşmanın araştırılması ve durumun ortaya konulması, iş cinayetlerinin engellenmesi için devletin denetim mekanizmalarının nasıl çalıştırılması gerektiğini bu alanda çalışan ulusal ve uluslar arası sivil toplum örgütleriyle ortaya konulması, işçilerin sendikalaşmaları önündeki engellerin kaldırılması için çalışmaların yapılması amacıyla Anayasanın 98’inci, İçtüzüğün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz. 14.03.2012

Sebahat TUNCEL
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

İstanbul'un Esenyurt ilçesinde bir AVM inşaatında çalışan 11 işçi inşaat alanı yakınında uyudukları çadırda yanarak can vermesiyle iş güvenliği ve iş cinayetleri bir kez daha gündeme gelmiştir. Ne yazık ki her geçen gün yaşanan bu olayların bir tanesi de 24 Şubat'ta Adana Kozan'da baraj inşaatı sırasında geçen sene de 3 Şubat'ta Ankara Ostim Organize Sanayi Bölgesi'nde 20 işçinin hayatını kaybetmesiyle sonuçlanmıştır. Yine 11 Şubat 2011'de Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesinde kömür sahasında toprak kayması sonucu 10 işçi yaşamını yitirmiştir, 31 Ocak 2008'de İstanbul Davutpaşa'da kaçak bir işyerinde meydana gelen patlama sonucu 23 işçinin ölümü ile Tuzla tersanelerinde üst üste yaşanan ve sonu gelmeyen işçi ölümleri hafızalarda en çok yer eden iş cinayetleridir.

Çalışma yasaları bu ölümleri "iş kazası" olarak nitelese de bu yaşananların doğru tanımı iş cinayet olduğu meslek odaları ve sendikalar tarafından dile getirilmektedir. İşçi ölüm istatistikleri her ne kadar çok düzenli ve gerçekçi bir şekilde kayıt tutulmаса bile devletin elinde bulunan resmi rakamlar bile durumun ciddiyetini anlamak için yeterlidir. 1945 yılında çıkarılan İş Kazaları, Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortaları Kanunu'na dayalı tutulan 1946'dan 2010 yılına kadar "iş kazaları" sonucu ölen işçilerin sayısı 59.300'dür. ulaşmış durumda. (2011 verileri henüz yayınlanmadı.) Yani her yıl yaklaşık olarak 1.100 işçi hayatını kaybederken son on yılda toplam 10.723 işçi iş cinayetine kurban gitmiştir. Dolayısıyla rakamların da gösterdiği üzere işçi ölümleri istisna değil sistematik olarak devam eder hale gelmiştir.

İşçi ölümlerinin nedenlerine bakıldığında en büyük iki nedenin ucuz, kuralsız ve güvencesiz işçi çalıştırmak dolayısıyla son yıllarda giderek yaygınlaşan taşeronlaşmanın artmasıdır. DİSK'in yapmış olduğu taşeronlaşma raporuna göre, taşeronlaşmanın en yüksek olduğu sektörler inşaat, maden, gemi inşa sektörleridir. Gemi inşaat sektöründe istihdam edilen toplam 35.042 kişinin 10.013'ü asıl işverenlerce kalan 25.029'u alt işverenlerce çalıştırılmaktadır. Yani sektörde çalışanların %71'ini alt işverenler istihdam etmektedir. İnşaat sektöründe ise neredeyse tamamen taşeron firmalarca istihdam ve güvencesiz iş söz konusudur. TÜİK 2010 verilerine göre 1 milyon 520 kişi bu sektörde çalışırken, 1 milyon 100 bini mevsimlik işçi olarak çalışmaktadır. Bu sektörler dışında özellikle temizlik, yemek, ulaşım, depolama gibi alanlarda taşeronlaşma giderek artmaktadır. DİSK raporuna göre, devlet memurları hariç iş gücünün %30'u güvencesiz olarak çalışmaktadır. Üstelik taşeron firma ile ana firma arasındaki bağın işçiyi mağdur eder bir noktada olması, iş kazalarında işçilerin haklarını arayamamalarına bir kez daha mağdur edilmelerine neden olmaktadır. Yani büyük ana firmalar kendilerine bağlı olmayan dolayısıyla hiçbir sorumluluğun altına girmemek adına taşeron firmalarla çalışmaya yönelirken işçilerin hakları gasp edilmektedir.

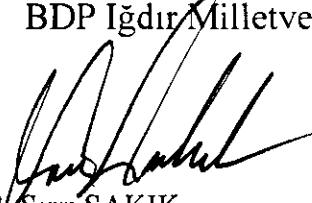
Bu cinayetlerin yapılan yasal ve mevzuatsal iyileştirmelere rağmen her yıl artması bu soruna devletin daha ciddi bir şekilde yaklaşmasını getirmektedir. Sendikalı işyerinde ve sendikalaşma oranının yüksek olduğu ülkelerde ise işçi cinayetleri azalmaktadır. Örneğin Zonguldak havzasında sendikalı işletmelerde çıkarılan 100 bin ton kömür başına işçi ölümü 0,3 iken, sendikasıız taşeron işletmelerde bu sayı 8,3. Tüm bu bilgiler ışığında Türkiye'de iş cinayetlerinin ve taşeronlaşmanın araştırılması ve durumun ortaya konulması, iş cinayetlerinin engellenmesi için devletin denetim mekanizmalarının nasıl çalıştırılması gerektiğini bu alanda çalışan ulusal ve uluslar arası sivil toplum örgütleriyle ortaya konulması, işçilerin sendikalaşmaları önündeki engellerin kaldırılması için çalışmaların yapılması için bir meclis araştırma komisyonu kurulmasını önermekteyiz.

1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

2. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

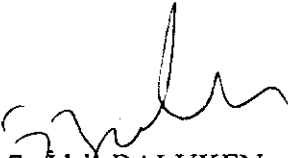
4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

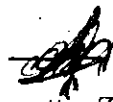
5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

6. Ayla AKAT ATA
BDP Batman Milletvekili

7. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

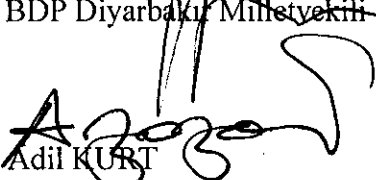
9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

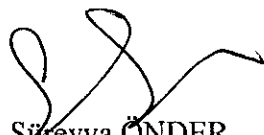
11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

12. Adil KURT
BDP Hakkari milletvekili

13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

14. Sırrı Süreyya ÖNDER
BDP İstanbul Milletvekili

16. Mülkiye BIRTANE
BDP Kars milletvekili

17. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
BDP Mersin Milletvekili

19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

22. Özdal ÜÇER
BDP Van Milletvekili

Leyla Zana
D. YARSAKIR MV.